

tisdag den 14 april 2020

Till ledamöterna i ICC Sveriges handelsrättskommitté

Hej!

Den senaste tidens händelser har förändrat många saker för oss i våra liv och vårt arbete. Min fråga idag är: vad betyder det här för handelsrätten? Frågan har en konkret innebörd – vad ska vi göra i handelsrättskommittén? – men det är förstås det globala perspektivet som är verkligt intressant.

I det här meddelandet kommer jag att ta upp fyra saker.

1. Vårens möte i handelsrättskommittén skjuts upp till hösten.
2. Något om vad jag hoppas för kommitténs arbete inför 20-talets utmaningar.
3. CLP-mötet den 23 april (**påverkansmöjlighet: B2C General Conditions, bifogad fil**)
4. Och sist – en potentiell arbetsgrupp för att motverka Covid-19-relaterade handelshinder.

1. Nästa kommittémöte uppskjutet

Med de stora förändringar som har skett hos ICC i Paris under det senaste året och de nya utmaningar som kan dyka upp när världen senare i år (förhoppningsvis) börjar återhämta sig tror vi att det blir bättre att skjuta på mötet till hösten. Vi kan då träffas och se framtiden an med nya friska ögon. En diskussionsrunda ang. en av kommissionens agendapunkter kan fortfarande behövas, läs mer under punkt 3.

2. Några ord om handelsrättskommittén på 2020-talet

Bara tre veckor efter att OECD publicerat sin årliga "Economic Outlook" utifrån coronapandemins effekt på världshandeln gav organisationen den 26 mars ut en ny uppdatering, denna gång med en väsentligt dystrare ton. OECD ger inga prognoser, men man konstaterar att man redan i mitten av mars kunde se att de länder som på olika sätt har stängt ner sina samhällen har sett nedgångar i den ekonomiska aktiviteten på upp till 25–30 procent. Översatt till årsbasis uppskattar OECD att de länder som är drabbade kommer att se en minskning av BNP på omkring två procentenheter per månad som åtgärderna fortsätter.

Vi vet förstås inte när det här kommer att sluta. Men vi kan vara säkra på att världen kommer att vara intresserad av att komma igång igen när det värsta är över, när våra samhällen kan gå tillbaka till arbetet. När det händer tror jag att även ICC kommer att kunna spela en viktig roll. Och det ger också en sorts inramning för vårt arbete i handelsrättskommittén under 20-talet.

ICC:s vision är en öppen och fredlig värld utan handelshinder, formella eller praktiska. Vi som är engagerade i ICC delar det idealet, den drömmen. När pandemin drog in över oss reagerade många på att den internationella öppenheten och solidariteten verkade få en rejäl törn. Och när den nationella prioriteten byts från långsiktigt välmående till ren överlevnad kan man ha förståelse för att våra folkvalda politiker reagerar precis så, genom att se till det egna boet i första hand. Det som sker just nu kan vi inte påverka – det viktiga är att vi snabbt kommer tillbaka till det viktiga arbetet, i bästa fall ännu mer övertygade. Det finns hopp om att människor världen över kommer att se fördelar med att stärka banden till varandra, snarare än att klippa dem. Historiskt sett har svåra kriser ofta följts av en period av snabbt ökande öppenhet.

Jag tror att det här är en möjlighet för oss. När vi ses i höst och när vi sedan arbetar vidare i handelsrättskommittén vill jag att vi följer tre spår:

Först, att vi utvärderar ICC:s produkter på handelsrättens område. Både utifrån allmänna utgångspunkter men också med hänsyn till vad vi kan dra för lärdomar av den senaste krisen. Har ICC:s produkter fungerat? Har Incoterms-reglerna fortsatt att ge stabilitet till användarna? Är den nya Force Majeure-klausulen anpassad för en kris av dessa proportioner? Finns det något vi kan lägga till eller ändra i de här och de många andra produkterna vi har arbetat med genom åren som skulle kunna göra dem bättre vid en framtida kris?

För det andra måste vi fortsätta att kritiskt granska ICC:s globala arbete inom CLP. ICC Sverige har alltid varit engagerade i de handelsrättsliga frågorna, och jag hoppas att vi kommer fortsätta ta ett stort ansvar här. Det är inte sällan som vi intar en återhållsam inställning i det internationella arbetet. Det gör vi inte för att vi är negativa, utan för att vi är måna om stabilitet i de internationella system vi arbetar med. Den här "konstruktiva minimalismen" tycker jag att vi ska fortsätta med – vi ska fortsätta

att sätta användarnas bästa framför våra egna och våra internationella samarbetspartners egenintressen.

Och för det tredje. Jag upplever att ICC:s arbete på handelsrättens område har stagnerat under en tid. Jag tror också att man har sett samma sak i Paris, vilket har bidragit till det senaste årets stora omstruktureringar. Inom handelsrättskommittén är vårt uppdrag att följa och stödja ICC:s globala arbete. Men det betyder inte att vi är låsta till ICC:s agenda. Den internationella handeln kommer att förändras på flera olika sätt under det närmaste årtiondet och jag tror att vi kan förändras tillsammans med den och på så sätt bidra till att forma vår verklighet. En viktig del av den här förändringen är globaliseringen av tjänstesektorn. Internationell handel är inte bara handel med varor längre – på vilket sätt kan ICC hjälpa till att underlätta för dem i tjänstesektorn? Dessutom har den här förändringen kommit tillsammans med två andra näraliggande fenomen – hur handel med varor har blivit allt mer integrerat med tjänster, och hur den internationella varuförsörjningskedjan har anpassat sig tillsammans med den snabba tekniska utvecklingen. Bara spännande saker!

Så det finns mycket att göra. Och på våra möten framöver vill jag också att vi fortsätter de senaste årens fina tradition med föredrag och uppdateringar av betydelse även för oss lokalt här i Sverige.

Hör gärna av er med förslag på nya frågor att diskutera och arbeta med. Jag är en nyfiken person, så nästan allt är välkommet!

3. Diskussionspunkt inför CLP:s kommissionsmöte den 23 april

ICC:s *Commission for Commercial Law and Practice* kommer att hålla vårens möte online den 23 april, samma datum som tidigare planerat. Inbjudningar har gått ut till mötet och det digitala formatet gör att fler kan få möjlighet att delta.

Det är en större beslutspunkt att ta ställning till på CLP-mötet: det slutliga förslaget för ett modellavtal med allmänna villkor för onlineförsäljning direkt till konsument (länk till fil). Förslaget är lite kontroversiellt eftersom det bryter med CLP:s traditionella inriktning mot handel mellan företag. Eftersom många regioner och länder har sinsemellan mycket olika konsumentsskyddsregler har det också varit utmanande för arbetsgruppen att ta fram en produkt som enkelt kan användas i olika territorier. Från svensk sida har vi tidigare varit försiktigt skeptiska till produkten, mest på grund av den här svårigheten att skriva konsumentriktade avtal med potentiellt global inriktning.

Det slutliga förslaget är också märkvärdigt urvattnat. Det är framtaget av en europeisk arbetsgrupp, så det finns gott om hänvisningar till EU:s särskilda regler, medan användaren uppmanas att "check local conditions" för alla andra territorier. Men även för en europeisk användare verkar nyttan med villkoren begränsad.

Har du synpunkter? Hör av dig till [mig](#) eller till [Kajsa Persson-Berg](#) om du har en stark synpunkt om att vi bör försöka stoppa dessa villkor. I handelsrättskommittén har vi sedan tidigare intagit en tillbakalutad attityd till det här projektet – det är låg sannolikhet att det här är en produkt som kommer att få särskilt stor användning men det är tyvärr också ganska stor sannolikhet att det går igenom även mot våra eventuella protester.

4. COVID-19 working group

ICC har startat en ny arbetsgrupp som ska utforska effekterna av Covid-19-relaterade åtgärder för tullverksamheter och företag. Gruppen ligger under *Commission on Customs and Trade Facilitation*, men ska framöver arbeta kommissionsöverskridande. På uppstartsmötet i mitten av mars diskuterades bland annat att internationell handel fortfarande fungerar, men då främst genom att företag använder Force Majeure-klausuler och att det finns en villighet att göra upp separata överenskommelser för att inte bryta värdekedjorna. Mer information om vad som blir gruppens nästa steg kommer.

ICC har även tagit flera andra initiativ som ett resultat av pandemin. Inledningsvis låg mycket fokus på att påverka G20:s medlemsländer för att värna om fortsatt öppenhet för handel. Samarbeten med WTO och WHO har inletts och kampanjen *Save Our SMEs* har lanserats. Flera vägledningar till företag har också publicerats om hur man kan agera för att dels hindra kortsiktiga hälsorelaterade effekter på arbetsplatsen, dels fatta långsiktiga strategiska beslut för att klara sig genom krisen. [Här hittar ni allt Covid-19-relaterat material som ICC publicerat internationellt.](#)

Oscar